

На черговому засіданні Президії НАН України 21 травня 2014 року члени Президії НАН України та запрошені заслухали й обговорили наукову доповідь завідувача відділу гетерогенно-каталітичних синтезів на основі одновуглецевих молекул Інституту фізичної хімії ім.Л.В.Писаржевського НАН України члена-кореспондента НАН України П.Є.Стрижака «Сучасні проблеми нанокаталізу».

В обговоренні взяли участь академік НАН України Б.Є.Патон, академік НАН України В.В.Гончарук, провідний науковий співробітник Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України доктор хімічних наук К.І.Патриляк.

Було зауважено, що у заслуханій доповіді порушено важливі проблеми наукових досліджень у галузі нанокаталізу – нового і перспективного напрямку фізичної хімії, який стрімко розвивається та охоплює широке коло хімічних процесів.

Відзначалося, що з метою вирішення низки першочергових проблем нанокаталізу в Інституті фізичної хімії ім.Л.В.Писаржевського НАН України розроблено наукові підходи зі створення нових гетерогенно-каталітичних процесів та каталізаторів на основі сучасних наноматеріалів. Це дозволяє синтезувати цінні хімічні речовини та енергоносії для хімічної промисловості, відновлювальної енергетики, для вирішення гострих екологічних проблем тощо.

Разом з тим в організації робіт із цього напрямку існує ряд невирішених питань.

Інститут недостатньо забезпечений засобами експериментального дослідження нанофазних каталізаторів. В першу чергу потребують розширення та поглиблення роботи з теоретичних досліджень розмірних ефектів в нанокаталізі, зокрема із встановлення взаємозв'язку між хімічним складом, структурою та каталітичними властивостями наноматеріалів.

Авторами запропоновано ряд перспективних нанофазних каталізаторів для хімічних процесів, але їх переваги ще недостатньо реалізовані у виробничій сфері.

У зв'язку з цим пріоритетом для авторів розробок, і особливо для керівництва інституту, як наголошувалося, має стати координація та налагодження більш тісних зв'язків з промисловими підприємствами, науково-технологічними центрами, міністерствами та відомствами України. Перспективу для цих робіт слід шукати також й у міжнародному співробітництві.

Президія НАН України дала позитивну оцінку роботам науковців Інституту фізичної хімії ім.Л.В.Писаржевського НАН України й ухвалила проект постанови з цього питання.

***

Далі учасники засідання заслухали та обговорили доповідь академіка-секретаря Відділення хімії НАН України академіка НАН України В.В.Гончарука про результати розгляду на розширеному засіданні Бюро відділення звіту про наукову та науково-організаційну діяльність Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України за 2009–2013 рр.

У доповіді та виступах академіка НАН України Б.Є.Патона, почесного директора Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України академіка НАН України В.П.Кухаря відзначалося, що інститут здійснив низку важливих фундаментальних та прикладних досліджень у галузі хімії елементоорганічних аналогів природних амінокислот і пептидів, низькомолекулярних біорегуляторів ферментативних процесів, тонкого органічного синтезу енантіомерів, синтезу і розроблення способів одержання альтернативних паливно-мастильних матеріалів та інших практично важливих продуктів з вуглеводневої сировини, пошуку ефективних способів вирішення екологічних проблем.

Прикладні роботи інституту спрямовані на пошук нових рецептур пального на базі відновлювальної сировини, створення нових каталізаторів нафтохімічних перетворень, розроблення способів конверсії відходів та на вирішення екологічних проблем довкілля.

Важливе місце в науково-організаційній діяльності Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України посідає подальший розвиток міжнародного співробітництва з університетами та науковими центрами США, Мексики, Німеччини, Франції, Китаю, Японії, Чехії та Росії. Отримано 17 грантів від міжнародних та зарубіжних організацій, виконувалось 9 проектів УНТЦ.

Інститут плідно співпрацює з вищими навчальними закладами України з підготовки молодих спеціалістів та висококваліфікованих кадрів, а також проведення спільних наукових досліджень.

Проте Президія НАН України відзначила, що в діяльності Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України є певні недоліки.

Так, дуже низьким протягом звітного періоду були надходження до спеціального фонду держбюджету інституту.

Вимагає покращення робота з узагальнення результатів наукових досліджень у вигляді монографій та оглядових статей.

Необхідно активізувати роботу з впровадження науково-технічних розробок установи на підприємствах України, налагодити продаж ліцензій та патентів.

В інституті спостерігаються певні позитивні тенденції у поповненні науковою молоддю. Однак все ще залишається високим середній вік наукових працівників. Низькими були у звітному періоді показники захисту докторських дисертацій.

В цілому Президія НАН України позитивно оцінила наукову та науково-організаційну діяльність Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України за 2009–2013 рр. й затвердила відповідний проект постанови.

***

Крім того, Президія НАН України ухвалила постанову про виконувача обов'язків академіка-секретаря Відділення інформатики НАН України; заслухала інформацію про результати атестації молодих учених-стипендіатів Президента України і НАН України та конкурсу на здобуття стипендій Президента України і НАН України для молодих учених на поточні вакансії; про підсумки конкурсу установ НАН України за досягнення кращих показників у винахідницькій роботі, створенні, охороні та використанні об'єктів інтелектуальної власності та за звання «Винахідник року Національної академії наук України» в 2013 році; про затвердження Положення та складу редакційної колегії журналу «Вісник Національної академії наук України»; також було розглянуто низку кадрових і організаційних питань й прийнято рішення про нагородження відзнаками Національної академії наук України.

Секретаріат Президії НАН України